

ALBINA

Est de d'ne ori in septimana: Jol'a si D'omi-
n'ca; era candu va pretinde importanta
materieloru, va esi de trei seu de patru ori
in septimana.

Pretiu de prenumeratiune
pentru Austria:
pe ann intregu 8 fl. v. a.
" diumetate de ann 4 " " " " "
" patriaria 2 " " " " "
pentru Romania si strainetate:
pe ann intregu 12 fl. v.
" diumetate de ann 6 " " " " "

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondenti ai nostri, si de adreptulu la Redac-
tiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se
adresa si corespondentiile, ce privescu Red-
actiunea, administratiunea seu speditura;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuete si alte comunicatiuni de inte-
resu privata — se raspunde cate 7 or. de
linia; repetiri se facu cu pretiu scadiutu
Pretiuu timbrului cate 30 cr. pent. una data
se antecipa.

Pesta, in 8 Indrea | 26 Brumariu 1869.

Fischhof, politiculu si literatulu nem-
tiescu de bunu renume, publica o brosiu-
ra sub titlulu „Austria si conditiunile ei
de existinta.“ E motivarea elocinte si o
santianare eclatanta a programei nostre
nationale. Publicisti'a intraga se ocupa
de acestu opu. Noi vom satisfacé ma-
taridul detoritiei nostre in asta privin-
tia, caci pentru acu trebui se damu mai
totu spatiulu foii nostre interesantelor
desbateri dietali.

Imperatulu, retornandu de la Suez,
a sositu la Vien'a luni demaneti'a in 6.1.
c. Candu a plecatu, guvernamentalele
— precum scim — se intreceau a lauda
acesta caletoria, menita a duce departe
faim'a nimbului si glori'a numelui austro-
magiaru. Noa inse ni se imparea ca nu e
prilegiu bunu de caletoria, desclinitu ne-
am pronuntyat respicatu din caus'a re-
scolei in Dalmati'a, fora se fimu voitu a
numera cele late rele multe cari nu dau
regasu de plecatu. Ei bine, acum insusi
guvernamentalulu „Pest. Lloyd“ martu-
resce ca nu era ocaziune de caletoritii,
caci multe afaceri pretindeau presinti'a
diplomatilor austriaci. Atatu de tardu
li vine guvernamentaleloru apa pe u-
rechi!

La Vien'a, partia democratiei so-
ciali inspira temeri guvernului. Neuer Fr.
L. constata ca amaratiunea lucroriloru
in contra guvernului si-a ajunsu culmea,
vre se insceneze nisco demonstratiuni cu
ocaziunea deschiderii senatului imperiale.
In sinulu ministeriului domnescu nentie-
legeri si sfiasiari, era partia dualista
nemtiesca nu e disciplinata defelii. Intra
asemene cercustantie, aristocrati'a inalta
si federalistii lucra din respoteri, cre-
diendu ca e acum momentulu celu mai
bunu d'a scapa de o sistema de guvernare
ce nu li convinei

Se nu uitamu verb'a despre sfiasiarile
din sinulu ministeriului de Vien'a: Este
fapta, dora casuala, dar neiegabile, ca de
candu cu intelnirea de la Salisburgu, ade-
ca cu apropierea intre Francia si Austria,
reactiunea a inceputu a lucra si a ocupatu
terenu si pre acolo, unde ea mai nainte
trecea de imposibile, anume in Romania

si Italia. Asemenea fapta este, ca de
candu cu caletoria in Oriinte, totu oriin-
tele crestinu s'a alarmatu contra nostra.
Acum dlu Beust petrece in Florintia, si
unu ministeriu liberale deveni imposibile.
Lanza se retrase; si sosi Imperatulu la
Vien'a, si — tota lumea vorbesce de
migraia pentru — ministrulu Giskra si
colegii sei plebei, macar ca era solidari-
tate intre acestia si colegii loru boeri. —
Ce va se dica acest'a?

De la Diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprs. din 4 Dec. la 10
ore n. d. m.

Presied. Somsich; dintre Ministri sunt de
facia: Mikó, Lónyay, Goróvé.

Dupa autenticarea protocolului siedintii
precedenti, mai multi deputati subaternu peti-
tiumi private, cari se dau comisiunei pentru
petitiuni.

Pelszky reportédia din partea comisiunei
finantiare in caus'a cerutulu creditu subsidiariu
de 420.000 fl. pre sem'a min. de comunicatiuni.
— Se va tipari reportulu si se va pune la ordi-
nea dilei.

Miletits dice, ca min. Eötvös respun-
diendu la interpellatiunile facute in caus'a rescolei din
Dalmati'a, a trecut cu veder'a intrebarea in
privinti'a plenipotentiei Ministriului de resbelu
Kuhn. — Presiedinte dice, ca cas'a a lautu
spre sciintia respunsulu, si ca deci interpel-
lantulu nu-i remane, de catu se aduca unu
proieptu de resolutiune.

Kautz referinte comisiunei finantiare
face reportu despre cestiunea stergerei timbru-
li la gazete. Comisiunea a aflatu cu cale a re-
comendá stergerea, dar totu de o data a recom-
mendá modu de recompensare pentru cele
aprove 200.000 fl. ce scadu din venitul statu-
lui prin stergerea timbrului. Modulu ce recom-
menda este: regularea timbrului de insorate
astfelu, ca dupa spaciulu de unu policariu pa-
tratu foile in editiune sub 1000 de esemplarie
se platésca 6 cr; dela 1000—2000, 8 cr; er de
aci insusu 10 cr. Propunerea se va tipari si trece
la scetiuni.

C. Wass S. interpelédia pre Ministrii de
finantie si de comerciu: Ce felu de mesuri a
apucatu pentru a sprigini industri'a indigena in
crisea finantiaria?

Min. Goróvé respunde, ca elu si cu colu-
gulu seu dela finantie s'au straduitu din capulu
loculu a ajuta in doue directiuni; o data
lucrandu, ca bancele filiali se fia mai bino do-
tate de banc'a natiunale din Vien'a; er a dou'a
punendu — prin institutule solide de creditu la
dispusiunea industriei capitalele disponibili
din cas'a statulu.

Interpelantele nu este de plinu multiumitu;
dar majoritatea ie spre sciintia respunsulu si cu
atat'a cestiunea este terminata.

Min. Mikó respunde la interpellatiunea lui
Szakács in caus'a regularei Tiszai, cumca pen-
tru acestu scopu a fostu o pre mica suma prelimi-
nata in bugetulu de estimpu, dar pericolulu
este, si asié ajutoriu se póte dá prin punerea
unei sume destulu de mari in bugetulu anului
viitoriu.

Interpelantele este multiumitu si respun-
sulu se ie spre sciintia.

Csiky propune blamu pentru Ministeriu in
caus'a scololoru din Agria si cere restituierea
caseloru ocupate dela Municipalitate. — Se va
tipari si impartii.

Schwarz interpelédia pre Min. Eötvös:
daca este plecatu a túce casei reportulu pre-
scrisu de lege despre scolele populari nainte de
prorogarea casei? — Mai departe: deca voesce
a aduce unu proieptu de lege pantru inbunetati-
rea starei scololoru superiori? — Se va comunica.

Se trece la ordinea dilei, facendu-se vo-
tare pentru cei 7 membri ai unei comisiuni
esaminatorie de conturile de statu pre anii 1867
si 1868. Stanga intraga éssa avara, er drept'a
baga in urma urmatoarele nume: Gajzágó, Har-
tányi, Ivánka Imre, Ordódy, Pejacevich, Váhyi
si Wodianer B.

Urmá a dou'a cetire a proieptelor de
legi, votate ieri pentru prelungirea unoru dari.

Acum er se se discutá proieptulu de lege
despre vinderea unoru mosii de statu necom-
massibili; dar Min. de finantie lu retrase.

Se cetece proieptulu de lege despre cum-
perarea mosieloru Mácsa-Ecskend si Valkó-Szt-
Márton catra dominiulu coronale Gúdó. Comi-
siunea centrale propune, ca astfelu de cum-
perari se se comunice dictei nainte de incheiare si
ca mosiele cumperate se se califio de bunuri ale
coronei.

Dupa o scurta discussiune propunerea se
primosce.

Se trece la proieptulu de lege pentru unu

creditu suplementariu de 150.000 fl, in argintu,
ca adausu la list'a civile, spre acoperirea spese-
loru de caletoria in Oriinte.

Bobory nu voiesce a mari list'a civile, si
asié destulu de mare.

Miletits nu póte vota spesele pentru
Oriinte, fiindu acesta caletoria contra interes-
loru slave si a nime a serbiloru.

Huszár J. pottesce se se dica respicatu
pentru caletoria a MSale in Oriinte in a. 1869.
— Cu acestu adausu proieptulu se primesce cu
mare majoritate.

Vine acuma la ordinea dilei reportulu co-
misiunei de intutitate, carea nu afaa cauza de
a denegá invoirea casei pentru executiune sen-
tintiei tribunalului de pressa contra lui Al.
Romanu.

Simónyi E. spune ca juriliu ce a judecatu
pre Romanu n'a fostu conformu legei din 1848,
ci elu a fostu compusu pre temeiulu unui simplu
conclusu alu ambelor case; deci nici sentinti'a
nu póte se fia legale, din care causa cererea
executari este ne ntemeata.

Hodosiu, si inca cu patru consoci pune
pre mes'a casei unu proieptu de resolutiune,
ca se se donege invoirea casei la executiunea
ceruta. Elu motivedia acestu proieptu de reso-
lutiune intr'o cuventare mai lunga, a carei esin-
tia este:

Articuli din „Federatiunea“, pentru cari
s'a facutu cercarea si s'a condamnata dlu Ro-
manu, se reducu la „Pronuntyamentulu“ din
Blasiu, o fapta, a carei autori prin gratia MSale
s'au mantuitu de procesu. Procesulu contra lui
Romanu s'a intantatu dupa acestu actu de gra-
tia; dar dlu Romanu candu s'au publicatu arti-
ciliu incriminati in „Federatiune“ nici n'a fostu
in Pesta, er substitutulu lui la Redactiune, cu
ocaziunea pertractorei finali a declaratu, ca
scie pre autorulu articiloru si este plecatu
a-lu numi, daca va fi ascultatu formal-
minte, insa tribunalulu la acest'a n'a reflectatu:
din tote acestea se vede, ca procesulu in jude-
cat'a contra lui Romanu nu s'a facutu fora
vecsatiune, si asié cas'a este in dreptu a donegá
concessiunea d'a se executá sentinti'a.

Borlea spriginesce, servindu-se cam de
urmatorele argumente:

Crede ca ori-cine va examina caus'a fora
partinire, va trebui se reconosca vecsatiune in
ea. MSa sub 23 Dec. 1868 a publicatu gratia
pentru cei cu pronuntyamentulu si a sistatu

FOISIÓRA.

ACTELE SI DATELE

Conferintiei romane natiunale din Transilvania,
tinute in 7 si 8 martiu 1869 in opidulu
Mercuria.

PROTOCOLULU

Conferintiei inteligintiei romane din Transilva-
ni'a; tinute in 7 si 8 mart. st. n. 1869 in opidulu
Mercuria.

Siedinti'a I din 7 martiu.

1. In urm'a apelului Dlu Consiliaru gu-
berniale in pensiuene Eli'a Macelariu din
10/22 febr. 1869 publicatu prin d'tarele natio-
nale si aclesu la acestu Protocollu sub A., in-
teliginti'a natiunei romane din Transilvani'a
s'a adunatu astadi in opidulu Mercuria in nu-
meru de 400 pentru constituirea partidei na-
tionale romane din Transilvani'a si pentru sta-
torirea unui modu de procedere solidara in
privinti'a alegeriloru viitore dietale, in privin-
ti'a dietei din Pest'a, precum si presté totu in
privinti'a intereseloru nostro nationali si pa-
triotice.

La 9 ore dimineti'a toti membrii confe-
rentiei s'affara in sala de siedinti'a.

Dlu convocatoru Eli'a Macelariu ia cu-
ventulu si in o vorbire pre-catu de sentita
si meduosa pre-atatu si de inspirata de celo
mai nobile simtieminte nationale, desfasiura
motivele, ce i-au datu impulsu a convoca in-
teliginti'a nationale la acesta conferintia, precum
si scopulu ce si-l'a prefistu pentru agendele ei.

Acea cuventare s'aclude la acestu pro-
tocollu sub B.

2. Se procede apoi la constituirea adunarii si
Doinulu Eli'a Macelariu se proclama
unanimu de presiedinte alu conferintiei, era
Dni Visarionu Romanu si Aron Demusianu
de notari ai aceleia.

3. Dup'aceea se procedé la conscrierea
membriloru conferintiei

evidenti in consenuarea aclesu la a-
cestu protocollu sub C.

4. Presiedintele decliara apoi adunarea
de constituita si propune, ca inainte de tote
se se invoco prin o rugatiune ajutorulu ce-
rosco pentru unu fericitu resultatu alu acestei
conferintie.

Dlu protopresbiteru Ioane Hania si
dupa consulu tota adunarea rosteste: „Im-
perate cerescu.“

5. Presiedintele propune: a se face a-
promisiune solemná de loialitate, credintia si
alpire catra Majestatea Sa Imperatulu si Ma-

rele Principe alu Transilvaniei Franciscu
Iosifu I. si intréga Casa Dnitore; precum si
amoro si fratietate fatia cu tote natiunilo con-
locutore, respectarea legiloru sanctionate si
cluptarea reformarii celoru pentru Romani a-
supritore numai pe cale si cu medilóce legali.

Domnulu Ioane Branu de Lemeny este
pentru primirea acestei propueri, inse e de
parere, ca dupa vorbele: „Natiunile conlocu-
tore“ se s'adauge; „pe basa perfecte“ indrep-
tari egale „nationale.“

Adunarea primosce propunerea pre-
siedinteli cu adausulu Dlu Branu.

6. Domnulu Augustinu Horsi'a desco-
peré adunarii, ca este tramisu a representá
in conferintia junimea romana din Pest'a, es-
prime in numele ei multiumita dlui convoca-
toriu si presiedinte Eli'a Macelariu pentru ini-
tiati'a luata si spera cu tota junimea din
Pest'a, ca conclusele conferintiei vor fi in per-
fecta armonia cu interesele si drepturilo ne-
prescriptibile ale natiunei romane.

Adunarea intimpina cu manifestari de
bucuria acea descoperire, era presiedinte
esprime multiumita adunarii pentru intere-
sarea viia, cu care junimea romana din Pe-
st'a s'aréta catra caus'a nostra nationale.

7. Domnulu Augustinu Horsi'a insinua
conferintiei urmatorea propunere „Conferin-

ti'a se se dechiare de solidaria si minoritatea
se se supuna votulu majoritatii.“

Vorbindu mai multi insi contra ace-
stei propueri si nimine pentru dens'a, Pre-
siedintele o amona pana la altu momentu
alu conferintiei.

8. Presiedintele pune apoi la desbateré
punctele din apelulu convocatoriu. La propu-
nerea dlui Visarion Romanu se primesce ordi-
nea inverts a aceloru doue puncte, adaca ca
se se desbata mai antaiu punctulu II despre
modulu de procedere solidara si apoi punctulu I
despre constituirea partidei nationale in Tran-
silvani'a.

Autaiulu insinuat la cuventu pentru o-
biectulu din desbateré dlu Visarion Romanu
dovedesce prin argumente tari si numeroase, ca
Romanii din Transilvania trebuie se stee neclini-
titi pre langa cunoscutulu loru Programu na-
tionalu si propune, ca fatia cu diet'a pestana
si anume cu alegerile viitore pentru acea dieta,
conferintia se se dechiare pentru o *passivitate
absoluta*.

La acesta propunere intimpinata de in-
tréga adunare cu aplaus prelungite, se des-
volta in conferintia o desbateré din cele mai se-
riose si mai frumose.

Mai antaiu dlu consiliaru de sectiune la
Ministeriulu de interne Iosifu Hosszu se re-

procesele începute contra lor. Articiile despre pronunțiamentu și referitori la pronunțiamentu s'au publicat înainte de a se da gratia pronunțiamenților, și fiscu regiu trei luni după publicarea grației îndată procesul lui Romanu pentru acei articli. Jurnalul de presa, precum și tribunalul de cassatiune, cari în numele Regelui feceră judecat'a, nu respectară actul de gratia a Regelui: Ce alt'a pôte se fia caus'a, de câtu scopulu d'a vecsă pre Romanu. Se mai adăugem acuma, că terminulu pentru pertractarea finală a procesului s'a pus chiar pre 18 martiu, care er' diu'a de alegere în Biharu, unde Romanu er' candidatu; mai departe că — între alegatori totu pre atunci se respandî fama, cumca Romanu este încarceratu și că — Monarchulu este în contra alegerii lui deputatu, — er' cine se fia respandit ac'esta fama, crede că n'ar' fi lipsa a spune: destulă ori-cine va consideră aceste împrejunari, va trebui se reconvincă, că aci vecsatiunea a jucat rol'a deciziôră; — în astfelu de casu inșă cas'a nu pôte se se invoieșca la cerut'a eșecutiune a sentinței, și pentru aceea recomandă primirea proiectului de rezoluțiune substernutu de Hodosiu.

Paczolay (din drépt'a) pretinde, că Romanu comitendul deliptul de presa — nu ca deputatu, ci ca diaristu, imunitatea de deputatu nici nu s'ar pot' invocă.

Henselmann (din stang'a estrema) tiene jurulu ce a adus sentinț'a de nelegală, pentru că este totu celu de anu, pre candu după lege acel'a av' se se schimbe de altulu nou. Deci fiindu și sentinț'a nelegală, nu se pôte invoi la eșecutarea ei.

Perzel B. (din drépt'a) apera propunerea comisiunei de imunitate; era *Kiss J.* din stang'a o ataca pentru defepțele procedurii în procesu.

Halász B. (din stang'a centrului) manecandu din punctulu de vedere, că sentinț'a după formă este în potere de dreptu și că amnesti'a data pronunțiamenților nu pôte veni în aplicare înainte de eșecutarea sentințioi, este pentru votulu comisiunei.

Mátyus A. (din stang'a centrale) amintese că după tôte căte s'a disu, impregiurările decisive nu sunt lamurite; anume nu: candu s'a dat amnestia? Candu și pentru care fapte s'a începutu procesul contra lui Romanu? Deci densulu ca se pôta dá votu cu buna consciința, propune a se returnă obiectulu comisiunei pentru a-lu studiá de nou și a aduce reportu lamuritoru deplinu asupr'a amintitelor impregiurări de importanția.

Tisza K. spriginesce ac'esta noua propunere; *Justh Jos.* și *Horváth D.* combatu și spriginescu votulu comisiunei; *Miletics, Kállay* și *Csiký* vorbescu pentru propunerea lui *Hodosiu*; în fine se scóla

Babesiu și dice, (în resumatu,) că nu va se critice nici judetiulu nici judecat'a; într'asta privinț'a este de opiniune cu *Tisza* și cu *Halász*, dar nu pôte se aște din parte-si cu cale propunerea dilatoria a lui *Mátyus*, fiindu că densulu

des' în cale privata, dar are deplină intormatiune despre impregiurările deciziôră în cauză; deca elu scie, că processulu contra lui Romanu s'a începutu pentru articli de obiectulu și direcțiunea pronunțiamențulu de la Blasiu; scie că prin gratia MSale procesele începute pentru pronunțiamentu s'au sistatu, și scie că după ac'esta gratia și sistare de processu, s'a facutu lui Romanu procesu. Ministrulu de justitia este de facia și de securu nu va negá că este asié. Deci în redicarea de procesu contra lui Romanu pentru articli, de cuprinsulu unui faptu agratiatu, după ac'esta agratiare nu pôte se nurecunóca indicie de vecsatiune. Totu asemenea si în punerea de terminu pentru pertractarea finală chiar pre diu'a alegerii de deputatu, nu pôte vedé, de câtu tendinț'a de vecsatiune politica. În fine casulu este, că contra unui alesu deputatu se tienú pertractare finală și se pronunț'a sentinț'a convincat'oria fora licinț'a din partea dietei, ce inca o data aréta spiritulu de vecsatiune. Din este cauze crede, că nu se pôte dice, cumca în cauză nu s'ar aflá câta vecsatiune. Apoi mai e vorb'a de autoritatea judecatiei și dietei; dar óre autoritatea coróniei se nu fia respectata? Dacă ac'est'a nu s'ar respectá, semnele, chiar dovédile de vecsatiune s'ar immulti cu un'a: deci densulu respinge votulu comisiunei pentru imunitate.

Cuventulu ultimulu este a referintelui comisiunei, d. *Hoffmann*, carele se nercerá a infrange argumintele atacatorilor votulu comisiunei prin arguminte și date parte mai mare false, ce i se si imputá prin unele voci din stang'a.

Fiindu acum incheiata desbaterea, din dóue parti se cerú votare nominale; dar 20 de deputati din drépt'a cerura inscrișu ca se se amene votarea pre luni. Astfelu presiedintele, cu ceva înainte de 3 óre, redicá siedinț'a, annunciandu votarea pre luni.

Siedinț'a casei repr. din 6 Dec. la 12 óre.

Presied. *Somsich*; notariu *Jámbor*; din Ministri presinti: *Lónyay, Gorovó, Horváth, Mikó, Bedekovich.*

Se cetesce și autentica protocolulu siedinț'ei de alait'a ieri.

Presiedintele presenta esșibitele între ele, renunț'area la mandatu a deputatulu din *S. Andreiu*, c. *L. Raday.*

Buténu L. din consideratiunea că în cauză de concessiune pentru eșecutarea sentinț'ei contra dlui *Al. Romanu*, mai multe impregiurări deciziôră nu sunt clarificate, — propune unu proiectu de rezoluțiune, ca înainte de a votá asupr'a cestiunei, se se dée cetire tuturor actelor.

Presied. inșe i observa, c' prin astfelu de propuneri, după regulamentu nu se pôte impecá cursulu desbaterei, și asié propunerea lui *Buténu* se va tipári și desbate la rondulu seu.

Comisiunea economica si-face reportulu în cestiunea edificiuului camerei. — Se va tipári și pune la ord. dilei.

Se publica rezultatulu scrutiniului de sambeta pentru comisiunea de siete în cauz'a eșaminării conturilor de statu pre anii 1867 și 1868.

Ivánka I. și *Vályi*, din stang'a, refusa a primí alegerea caduți asupra-li. — Pentru inlocuirea loru se va face mane-di alegere noua.

Unii deputati substernu petitiuni private. — Se trecu la comisiunea concerninte.

Mocioni Aless. motivandu în scurtu, că în cauz'a dlui *Romanu*, este se se face votare, pre candu în privinț'a unor impregiurări decisive nu s'a datu lumin'a recerutu spre sustinerea demnității casei, îndrepta ministrulu de justitia o interpelatiune și-lu róg'a a respunde în data. Ce întréba interpelantele este: Dacă sta, că procesulu contra autorilor și suberitorilor pronunțiamențulu din Blasiu s'au sistatu prin gratia maiestatica înainte de a se aduce sentinț'a? Dacă sta, că procesulu contra lui Romanu a fostu pentru articli referitori la pronunțiamentu? Dacă Romanu a comisa deliptulu de presa înainte séu după amnestia?

Min. *Horváth* respunde în data, fiindu că este în stare a respunde: Grati'a maiestatica s'a datu înainte de judecat'a — numai pronunțiamenț'ilor; deci aceea nu pôte se aiba aplicare la delictulu de presa comis de Romanu, căci o amnestia pentru deliptele de presa nu s'a datu. Prin ac'est'a respunsulu la a dóu'a și a treia întrebare este de prisosu. Al. *Mocioni* face reflexiunea sa în scurtu, că doctrin'a dlui Ministru este cu totul falsa; căci dacă o data fapt'a și faptuitorii sunt declarati prin Grati'a maiestategie de nepunibili, pres'a carea a discutatu și aporatu ceea fapta și pre faptuitori, nu pôte se fia punibile, pentru că în presa nu pôte se fia deliptu, ce nu este séu a începutu a fi deliptu pre alta cale. Dacă ac'este invoderatu, că în cestiune subversédia vecsatiune. — (NB. Prin acestu espediinte a dlui *Al. Mocioni* se paralish eșeptulu intortocărilor referintelui *Hoffmann*, și în parte mare se ajunsse aceea ce dlui *Buténu* incercá a ajunge pre alta cale. Reportatoriulu.)

Majoritatea la apelulu presiedintelu ié spre sciinț'a respunsulu Ministrulu.

Simonyi E. provóca pre dlui Min. de finanț'ie ca se substérna inca restantiele din bugetu pre 1870; Ministrulu promite.

Kollár propune unu proiectu de lege pentru incetarea asié-numitelor regalie mai mici, ca remasit'e după feudalismulu stersu.

Comisiunea centrale face reportu în cestiunea proiectulu de lege pentru stergerea timbrulu de gazete; asemenea și în cestiunea unui tribunalu de sine pentru burs'a pestana. — Se vor tipári și impartí.

Acuma se face votarea nominale asupr'a reportulu comisiunei pentru imunitate în cauz'a lui Romanu. Resultatulu e: 188 voturi se dau pentru parerea comisiunei, adeva pentru incuviinț'area eșecutiunei cerute, 124 voturi contra; 115 deputati în absinț'a. Deci cu majoritate, de 64 voturi, cas'a se nvoiesce, ca judeciulu se încarceredia pre Romanu. (Aci merita a fi notatu, ca se se scia pen-

tru purerea, că dintre deputatii romani afara de unulu, toti căti erau de facia, votara cu stang'a, contra propunerei comisiunei de imunitate; er' acelu unulu, carele nici într' ac'esta cauză, unde se lucrá despre libertatea personale a unui frate, devenita în cestiune prin activitate în lupta natională, nici într' ac'esta cauză nu se scéi desface de solidaritate cu parti'a guvernulu, acelu unulu este — dlui *Georgiu Ioanovicu* și *Hossu*, cari asemenea tienú fórt'e tare la parti'a guvernulu, la ac'esta ocaziune nu fussera de facia. Cei alți romani deákisti, cum arataramu, votara cu parti'a natională, dar inșă din stang'a magiárilor unii se absentara. Sasii și croatii căti erau de facia toti votara cu drépt'a, adeva contra votulu partiței nóștre; inșă dintre sasii mai multi se absentara.)

Presiedintele după ac'est'a propuse ordinea dilei pentru siedinț'ele viitor'e și anume reflectá, că pre mane-di se se tienă numai o scurta siedinț'a pentru alegerea altor membri în loculu celor doi demisiunati din comisiunea de siete esșamatoriá de socotelele statulu pre 1867 și 1868.

Cu atat'a siedinț'a se redica, ceva înainte de 2 óre. —

Siedinț'a Casei repr. din 7 Dec. la 10 óre.

Presied. *Somsich*, notariu *Majláth* și *Jámbor*; dintre ministri, presinti: *Mikó* și *Lónyay.*

Se cetesce și autentica protocolulu siedinț'ei de ieri.

Mai multi deputati susternu petitiuni private, cari se trecu la comisiunea pentru petitiuni.

Fodroczy și cu inca unii colegi croatii interpelédia întregu Ministeriulu comunu: dacă cugeta a dá respunsu la întrebările ce i s'a facutu pentru neimplinirea unor punte ale pactulu cu Croati'a, anume în privinț'a limbei? — Se va comunicá.

Min. *Mikó* propune a se preliminará în bugetu pentru regularea Tisei 1,600,000 fl. — Se dá comisiunei finantiarie.

Acum se trece la ordinea dilei dandu-se voturi pentru cei doi membri în comisiunea esșamatoriá de conturi pre a. 1868. Votedia numai drépt'a, cu totii 177 de insi. *Házmán* primesce 176 voturi, era *Muzzlay* 175; deci ei se deschiera de alesi.

Presied. pune de obiecte la ordinea dilei pentru siedinț'a de joi: proiectulu de lege pentru stergerea timbrulu la gazete și celu pentru unu judetiu speciale alu bursei din Pesta. După ac'est'a se autentica în data protocolulu de astadi și se redica siedinț'a

Se facem din Transilvani'a o Irlandia?

Ac'est'a o titulu unui ciclu de article în diariulu ungurescu „Hon.“ Din articulu alu doile, publicatu la 3 dec., noi estragemu:

„Casulu Tofaleniloru ni rechiama a minte asemenea episóde din Irlandi'a, și de aceea depinșeram in articulu nostru precedinte faci'a de

spica în contra acelei propuneri, pentru că e de parere, că calea pasivității nu ne duce la scopu, si face o contra-propunere pentru activitate electorală fatia cu diet'a din Pest'a.

Dnii *Ioanu Muresianu*, dr. *Ioanu Ratiu*, *Arónu Demusianu*, *Axente Severu*, *Ioanu M. Moldovanu*, dr. *Avraamu Tincu*, *parochulu Vlass'a* și presiedintele vorbescu cu arguminte tari între aplausele însufletite ale adunării pentru propunerea dlui Romanu, era dd. *Ioanu Puscaru* consiliariu de cestiune la ministeriu și *Samuili Porutiu* consiliariu regescu și secretariu gubernialu pentru propunerea dlui *Hosszu*.

Dupa ce în fine ambii propunatori mai vorbescu cate odata, discussiunea se incheia și presiedintele resumandu, pune la votu mai antaiu parerea minorității pentru activitate, pentru care din tóta adunarea votéza numai patru insi, era majoritatea este preste totu pentru propunerea dlui *Visarion Romanu*.

Dupa votare presiedintele enunț'a:

„Conferinț'a intoligentiei natiunei romane din Transilvani'a se declara întréga — afara de patru membri — pentru pasivitate absolută a natiunei romane din Transilvani'a facia cu alegerile viitor'e la diet'a din Pesta.

9. Presiedintele da spre cetire unu tele-

gramu sositu de la comitetulu nationalu romanu din Temisiór'a, prin care saluta conferinț'a și i doresce rezultatu fericite.

La propunerea presiedintelu se decide: A se esprime acelu comitetu multimita și a-i transmite asemenea salutare fratiésca din partea conferinț'ei prin telegrafu.

Dupa ac'est'a siedinț'a se suspendede pe 1/2 óra.

10. La redeschidere dlui presiedinte propune, că după ce conferinț'a s'a declarat în principiu pentru pasivitate și după ce ac'est'a s'ar poté întielege în mai multe moduri, adeva ca alegatorii se ie parte la alegerea de deputati, dara acestia se nu între în dieta seu ca în cercurile, unde alegatorii nostri sunt în majoritate, se aléga, și unde nu sunt, se nu aléga: conferinț'a se se respice într'unu întielesu, care se delature tóta dubietatea.

Domnulu *Axente Severu* motivéza necesitatea acestei respicari și este pentru propunerea presiedintelu.

Dlu *Visarionu Romanu*, este de parere, că „Pasivitatea absolută“ cuprinde în sine explicare destulu de chiara; dar pentru că a mai venit lucrulu înainte, propune: ca conferinț'a se priméscă aceea pasivitate în sensulu: ca Romanii ardeleni se se abstienă absolutu în totu loculu de la verce participare la

actulu de alegere pentru diet'a din Pest'a: asiédara nici se aléga nici se mérga acolo.

Ac'esta propunere e spriginita din tôte partile și se priméscă de întrég'a adunare.

11. Presiedintele pune la ordinea dilei punctulu II din programu „Constituirea partiței nationale romane din Transilvani'a“. Dlu *Aron Demusianu* face în acestu obiectu o propunere din optu puncte, pe care inșe după ce dlui Presiedinte pune pe mésa adunării unu proiectu de memorandu de același sensu, și o retrage.

Dlu Presiedinte crede că acelu punctu s'ar deslegá astadata mai bine prin alegerea unui Comitétu nationalu centralu, care si-are bas'a sa în mai multe concluse ale adunantielor nóștre nationale din trecutu.

Acceptandu adunarea ac'esta parere, siedinț'a se suspendede pe 1/4 de óra pentru o întielegere în privinț'a membrilor, din cari ar fi a se compune acelu comitetu.

La redeschidere siedinț'ei, Presiedintele róg'a adunarea, a decide mai antaiu, că unde are a fi resiedinț'a acelu comitetu și apoi că din cati membri se se compuna?

Adunarea decide cu unanimitate că resiedinț'a comitetulu se fia ca și în trecutu *Sibiulu*, și că ac'est'a se constee din 25 membri împreuna cu Presiedintele.

12. Se dá apoi cetire unei liste compuse în consultarea preliminară despre membrii, cari ar fi se compuna comitetulu.

Adunarea proclama cu unanimitate de membri ai comitetulu nationalu centralu pre Dnii:

- 1) *Eli'a Macelariu* consiliariu gub. în pensiune.
- 2) *Georgiu Baritiu* directoru și redactoru alu fóiei literare „Transilvani'a“ etc.
- 3) *Ioane Hania* protopresbiter, vice-presied. alu „Associatiunei Transilvane“ și vice-presiedintele I alu bancei de asecuratiune „Transilvani'a“.
- 4) *Iacobu Bolog'a*, consiliariu alicu în pens.
- 5) *Nicolau Popea*, protosinț'elu.
- 6) *Ioane Antoneli*, vicariu.
- 7) *Elia Vlassa*, canonicu.
- 8) *Dr. Ioane Ratiu*, advocatu.
- 9) *Ioane Branu* de Lemeny, capitanu supremu în pensiune.
- 10) *Visarion Romanu*, propriet. și inspect. alu bancei de asecuratiune „Transilvani'a“.
- 11) *Dr. Nicolaus Stoja*, medicu.
- 12) *Dr. Ioane Nemesiu*, advocatu.
- 13) *Ioane M. Moldovanu* profesor.
- 14) *Ioane G. Ioanu* comerciantu.
- 15) *Ioane Rusu* protopresbiteru.
- 16) *Augustinu Munténu* advocatu.
- 17) *Gavrila Manu* jude supr. în pensiune.

astadi a Irlandiei, dorindu ca iperzelosele organe guvernamentale si aristocrati'a ardeléna se se feréca d'a face din Ardealu o Irlandia ungréaca,

„Nu e o cestiune de partita, ci de umanitate, de dreptate si desclinitu o cestiune de existinta patriei. In lumea civilizata nu s'au mai pomenitu astu-feliu de legi, ca in cause de posesiune, sórtea unoru comunitati intregi se depinda de la juramentulu unui singuru omu, candu acestu omu jura togm'a in caus'a sa propria. Nu sunt relatiunile nóstre de posesiune atátu de incalcite, in catu se nu ni remana altu modru de probatiune de catu juramentulu omului interesatu. . .

„Ministrulu de interne pare cá atribui maré importantia reportulu politiei cumca intre Tofaleni s'au impartitu 200 de napolendori.*) Se presupunemu cá intr'acésta ajutorare ar fi fostu o intentiune pecatósa; dar déca moria de fóme? — Ci se privimu numai actulu ajutorarii, óre nu este rusine pentru noi cá tanguirile nefericitoru se audu mai bine la Bucureasi de catu in patri'a lor? — Romani'a are lipsa de bratie muncitórie, si dovedesce istetia daoa cetatiunii ei prin oferte cércá se atraga la sine pre ómenii deveniti fora casa fora mésa.

„In 'Americ'a, yankee cumpera pamentu, din care imparte gratis prundarie (locu de casa si pamentu) coloniloru, sciindu bine cá imultindu-se coloni, i se urca si pretulu pamentulu. La noi inse, pre coloniile cele vechi le arunca afóra la strata.

„Se grigimu, nu cumva Transilvani'a se devina Irlandi'a Ungariei!

Ludvig.¹⁴

Siedzint'a de deschidere

si constituire a societatii de leptura a junimei romane dela academi'a juridica si archi-gimnasiulu din Oradea-mare, tienuta in 21 si 28. Nov. a. c.

Conformu statuteloru societatii nóstre venimu a aduce la cunoscinta onoratulu publicu romanu cá la provocarea prealabila a Dnului Iustinu Popfu conducatorulu societatii de leptura, tenorimea romana dela acad. jur. si archi-gimnasiulu din Oradea-mare insetata de dorulu culturi nationale si inspirata de din'a concordiie si a fratiétatii, se intrun in 21 Nov. a. c. la 4 óre dupa médiadi in localitatea sa indatinata in seminarulu domesticu pentru deschidera si constituirea societatii de leptura pre anulu cur. scolasticu, *alu 18-le anu alu existintiei sale.*

La propunerea Dnului conducatoriu se alege o deputatiune de 3 insi pentru invitarea Rvrdisimulu D. canonicu abate si rect. sem. Ioanu Popu ca supraveghiatoriu alu societatii

*) „Magy. Ujság“ a publicatu unu telegramu, subscrisu de cinci membri ai comitetulu de ajutorare, cari dechiera cá au smintitu ministrulu ung., cáci napolendorii nu-su de la guvernulu romanescu, si Dr. Ratiu li-au spus apriatu in fati'a loculu cá-su de la contribuitori parteculari din Romani'a.

18) Simeonu Balintu protopresbiteru.

19) Axente Severu proprietaru.

20) Ioanu Pamfilu protopresb.

21) Dr. Avramu Tincu advocatu.

22) Aron Demusianu advocatu.

23) Nicolau Gaitanu advocatu.

24) Ioachim Muresianu vice-notaru.

25) Demetriu Juga comerciantu.

13. La propunerea Dlui Vicaru Petru Popu,

adunarea proclama unanimu de presedinte alu acelu comitetu pre Dlu Elia Macelaruiu.

14. Adunarea decide mai departe:

cá comitetulu se póta tiené siedintie si concludé de cateori vor fi de fatia celu putinu optu membri; inse Presedintele se invite la tóte siedintiele pe toti membrii comitetulu.

15. Presedintele propune adunarii una operatu gata pentru unu memorandum, ce dupa ararerea sa, ar mai fi a se face din partea conferintiei ca motivare la conclusele ei de astadi.

Fiindu inse acestu operatu cam voluminosu si fiindu si timpul inaintu,

se concrede la o comisiune de 5, compusa din DD. Dr. Ratiu, Ioanu M. Moldovanu, Iacobu Bogolu, Dr. Tincu, si Ioane Branu

la actulu de deschidere, care deferringu cu generositate-i cunoscuta aceste dorintie a societatii, se si infacisia in acortu, intempnatu de aclamatiunile entusiastice ale tinerimii, si concomitatu de unu numeru frumosu de óspeti de ambele sesse cari impuli de dorintia de a participa la bucuria tinerimii, voira a onora si a redica cu presintia-le pré pretiuita acésta modéstá siedintia de deschidere si constituire a societatii de leptura.

Erá unu ce suprindiatoriu, a contempla pre faciele toturoru membriloru societatii radiale bucuriei, ce le causara aceste solene momente. —

Pe candu stimatii óspeti, condusi de tenerii arangiatori si-ocupau locurile menite, formandu dóue elegante colóne, in medilocolu carora siedeau membrii societatii, *corulu vocale alu tinerimii seminariali* intona unu frumosu cantu de bineventare: „Astadi se ne bucurámu.“ dupa caro *oriestulu aceleiasi tinerimi*, esecutá pé violina si flauta „Mersulu studintiloru oradani.“ —

In midilocolu atentiunii încordate a celoru presinti ié acum cuventulu Rss. D. canonicu abate si supraveghiatoriu alu societatii Ioanu Popu si esprimendu si bucuria pentru zelulu si inaintarea, ce o areta tinerimea romana in anii din urma, o insufletesce la asemenea zel si in venitoriu, accentuandu, cá unde sunt teneri zelosi si diliginti, acolo nu lipsesu nici mecenatii, si promitiendu si din partea sa totu spriginulu peúntiosu pentru ajutorarea tinerimii pe calea marita a sciintieloru.

Dupa acésta redicandu-se Conducatorulu societatii Iustinu Popfu aréta necesitatea culturi nationale, constata cu placere, cá natiunea luá acum creșcerea filoru sei in manile sale, ca se-i creșca nu numai barbati iacusi si invetiati, ci totadata nationalisti devotati cu anime de Mihai si Stefani, indemnandu tinerimea la concordia si activitate neobosita, ca se póta sustiené societatea si in venitoriu pe acea nivea, pe care si-castigá si pana acl reputatiunea inteligentiei si recunoscinti'a presei romane din céci si din colo de Carpati.

La cari discursuri primite cu aplause insufletite, respunse din partea tinerimii Ioanu Popu juristu de anulu alu II in numele membriloru vechi, si D. Suciú jun. de an. I. in numele membriloru noú, dandu in cuventarile loru spresione viua sentimenteloru, ce ocupau in acele momente serbatorésci animele toturoru membriloru societatii.

Ambele aceste discursuri fusera primite cu viua placere si aplause. —

In introvalulu tienutu între aceste patru discursuri, *corulu vocale si oriestulu tinerimii seminariali* desfeta publiculu presinte prin vr' ósiese piese vocali si instrumentali bine alese si esecutate cu multa precisiune, precum: „Cantulu lui Horia“, „Mersulu lui Mihail“ etc.

Membrii societatii fusera surprinsi pré placutu, candu din midilocolu ospetiloru adunati se redica Sp. Dnu Iosifu Romanu advocatu, si intru o cuventare improvisata dar plina

de Lemeny, care in siedint'a de mane se si dea opiniunea asupra-i.

16. La propunerea Dlui Ioane M. Moldovanu,

conferintia acépta cu unanimitate de a sa petitiunea substernuta Majestatii Sale Imperatului si Marelui Principe alu Transilvaniei Francisco Iosifu I. in 30 decembrie 1866 prin plenipotentiati George Baritiu si Dr. Ratiu prevediuta de 1493 subscrieri si data di si aspri-me protocolarminte multumita si recunoscinti'asa numtiloru barbati pentru zelulu doveditú si cu acea ocaziune intru aপরara si sustinerea drepturiloru nóstre.

Amintit'a petitiune se aclude la acestu protocolu sub D.

Cu aceste siedint'a de astadi si incheia.

Siedzint'a a II din 8 martiu.

17. La 9 óre diminet'a presedintele deschide siedint'a, punendu la ordinea dílei mai antaiu cetirea protocolulu siedintiei trecute care dupa unele modificari se autentica.

18. Presedintele comunica o harthia sosita in óra acéa din partea inteligintiei romane din districtulu Fagarasiului, prin care acé-

de insufletire, rechiamá in memoria timpulu tristu, in care s'a creșcutu si dsa, candu desvoltarii nationali a tineriloru rom. li stau in cale sute de pedece, saluta cá bucuria éra n'oua, candu calea culturi nationale nu mai é asiá grea, saluta din anima tenerimea, care inainta cu atat'a insufletire pe acésta cale, si multumesce societatii in numele óspetiloru de placerea, ce li-a procuratu la acésta ocaziune serbatoréscá. Adunarea erumpe in aplause repetite.

Astufeliu penundu-se capetu actulu solenu de deschidere, girland'a frumósa de óspeti de ambele sesse in frunte cu Rss. D. supraveghiatoriu între sunetele melodióse ale violinei si flautei incepú a se departá ducandu cu sine fiacare suveniru dulce a unei serbatori adevératu nationali.

Fiindu acum timpul naintatu si astufeliu nepotendu-se procede la constituirea societatii, respéctive la alegerea oficialiloru, acésta se amená pré sied. tienuta in 28 Nov. a. c. la care ocaziune se alesera cu maioritate de votúri: de notariu alu corespúndintieloru: Ioanu Popu juristu de anulu II; de notariu alu siedintieloru: Ioanu Popu juristu de anulu III; de casariu: Adrianu Boni juristu de anulu I; de controloru: Atanasiu Alesiu juristu de anulu III; éra de bibliotecariu: Nicolau Maioru studinte de clas'a a VIII.

Totu cu acésta ocaziune D. conducatoriu demustrandu lips'a infintiariei unei casine romane in Oradea-mare ca in centrulu intielegintiei rom. din Bihoru, arétandu cá infintiarie acelei casine florite í stau inca multe pedece in cale, dintre cari cea principála este lips'a solidaritatiei pré sentiti între rómánii de aici, — propune a se conduce in folosulu membriloru soc. *unu cabinetu de leptura* óre unde in centrulu cetatii, unde se áiba intrare si alti intieleginti romani; care cabinetu de leptura spéra cá va fi simburele, din care va creșce cu timpul dorit'a casina rom. pentru tóta intieleginti'a romana din Bihoru.

Cáre propunere primindu-se de membri cu insufletire, se si facu dispusetiuni pentru efépturea ei.

In urma D. Conducatoriu anuncia ca obieptu de desbatere pentru siedint'a venitoria cestiunea *almanaculu si cestiunea redigerii unei foi scrisé* din operatele cele mai bune ale membriloru care fóia pusa spre cetire in cabinetulu de leptura, se desierbéca in ochii publiculu ca unu testimoniu despre activitatea si naintarea membriloru societatii.

Dupa cari dechiarandu-se societatea de deschisa si constituita, siedint'a se incheia între cele mai imbucurátorie próspepte pentru prosperarea societatei.

Data di siedint'a de deschidere si constituire a societatii de leptura a junimei romane dela academi'a juridica si archigimnasiulu din Oradea-mare tienuta in 21 si 28 nov. an. curinte.

Iustinu Popú, m. p.
conducatorulu soc.

Ioanu Popu, m. p.
notariulu corespúndintieloru.

sta trimite conferintiei salutaru cordiali si írúra solidaritate.

Adunarea primisce cu multa bucurie si víi aplause acésta impertesire.

19. Se pune la ordinea dílei referad'a comisiunei de 5 despre proiectulu de memorandum. Dr. Tincu, cá referintu alu comisiunei, impartasiesce opiniunea acésteia, cá proiectulu se se concedia comitetulu nationalu centralu, spre a-i da form'a corespúndiátore si a face cu elu întrebutiátore in modulu celu mai corespúndietoriu intereseloru nátiunale.

Conferintia primisce acésta propunere.

20. Presedintele propune cá Romani-loru si Serbiloru din Ungaria si Banatu, cari in comitecele loru nationali din Temisórá, Neoplant'a si Beeskerek au datu spresione de simpatie pentru Romani din Transilvani'a, se li se esprima asemenea protocolarminte fratiésca multumire si recunoscintia cum si firm'a asecurare despre aceleasi simpatii.

Conferintia primisce unanimu si cu mare insufletire acésta propunere.

21. Ne mai fiindu nici unu obiectu de pertractatu;

Presedintele prin o vorbire scurta multumesce membriloru conferintiei pentru cá — pre langa tóte greutatile unei cale-

Caransebesinlu si cele 14. Comune din graniti'a militara.

(Incheiare.)

III.

Viéti'a publica politica granitarii nu o cunoscu, ma éra unu timpu, numai cu 3—4 ani mai nainte, candu nu li-a fostu iertatu nici a ceti jurnale de acelea, cari, amirósa a tendintie liberale, cu atat'a mai putienu li este iertatu a avé atare convingere politica ce nu o aré d. e. capitanulu, maiorulu séu Comadantele, cáci minunata é legea militara si minunate sunt dispusetiunile ei. // §. 10. din legea fundamentala data din 1850 dechiera limba nemtiésca de limba oficiósa in tóte afacerile militare, carea apoi asiá li se talmacesce, cá in granitia, fiindu totu insulu militariu, tóte afacerile sunt afaceri militare, prin urmare despre limba nationala nici chiar in afacerile cele mai neinsemnate comunale séu private nu póte fi vorba.

Dar inca dreptulu de proprietate, dreptulu familiaru, industrialu si comercialu? Acestea tóte sunt asiá de minunate, cátu pótu afirmá cu consciintia curata cá o astfelu de regulare a referintieloru de dreptu, precum é in graniti'a militara, nu existe in tóta Europ'a. Poterea cea de feru a absolutismulu militaru, ce guvernéza peste tóta armad'a Austriei, prin urmare si peste granitari a sugrumatu in densii chiar si nesuint'a de a propasi cu spiritulu timpulu de adi, a caruia devisa: libertate personala si nátiunala, libertate deplina in consciintia si in vorbire, — a rescolatu popóre si natiuni.

Intre asemenea impregiurari nu póte fi omu cu sentimente umane si iubitoriu de libertate care se fie incantatu de institutiunile anti-diluviane ale granitiei militare, si se doréca inca si acum'a sustinerea acelor'a. Umanitatea, sentiulu cátra libertate personala si nátiunala cu unu cuventu: spiritulu timpulu ce domnesce, pretinde cu voci puternice stergerea granitiei, si a institutiuniloru militare, cáci fara libertate cetatienésca si nátiunala nu é viétia, éra dreptulu cátra viétia ni la datu mam'a natura ce pe unu timpu se póte sugrumá, dara nici candu a se rapl pentru totdeun'a!

Petitiunea Comitatuulu Carasiu pentru reincorporarea Caransebesinulu si a celoru 14. Comune cuprinde in sine medilocitu si aceste idei, ma, ce é mai multu, in Congregatiune s'a accentuatu de adreptulu, cá daca ni-ar lipsi tóte documintele istorice pentru Cerculu Caransebesinulu, inca si atuncia sentiulu cátra libertatea comuna ar pretinde de la Comitatu a redica cuventulu pentru eliberarea fratiloru nostri vecini de sub jugulu absolutismulu militaru. Si in adevéru, Comitatuulu Carasiulu voiesce prin petitiunea sa totodata a scapá districtulu Caransebesinulu si de lantiurile institutiuniloru militare, si voiesce a li redá dreptulu cetatienescu, multu putienu, precum l'avemu noi. Aiciá barem, toti fratii de unu sange, avemu dreptulu de a ne esprime liberu, fara nici o temere, cugetulu si dorintia, — tunurile si baionetele nici in visu nu ne conturba, si daca fratii

torii in timpu. de iérna si atatu de nefavoritoria — au acursu totusi intr'unu numeru atatu de considerabilu din tóte partile, ce dovedesce celu mai inflacaratu zelu pentru interesele nationali si pentru cá sub intregu decursulu desbateriloru au doveditú o maturitate si soliditate esemplara.

22. Dlu protopresviteru Ioane Hania si dupa densulu dlu profesore Ioane M. Moldovanu multumescu in numele adunarii, prin cuvinte alese si purcese din inima, presedintelui pentru conchiamarea conferintiei, si pentru intielépt'a conducere a desbateriloru

la care adunarea comsimte cu: „se traésca!“

23. Siedzint'a se suspende apoi pe 1/2 de óra pentru redactarea Protocolulu siedintiei de adi. Dupa redeschidere acelu Protocolu se citeșce si

se verifica.

Dupa verificare protocolulu se incheia si subscrie.

Mercurea in 8 mart. 24 febr. 1869.

Elia Macelaruiu m. p. presedinte.

Visarionu Romanu m. p., not. conf.

Aronu Demusianu m. p., not. conf.

(Va urmá.)

nostru granitarii vor trebui se se lupte si ca cetateni liberi, — se vor lupta dimpreuna cu noi, cu arm'a mintei si cu a intieleptiunei pentru recastigarea drepturilor nationali, ce ni competu; si-ea speru, ca lupt'a acest'a va produce fructe cu multu mai dulci pentru densii, decat'u lupt'a de la Sadova, caci luptam'u cu totii numai pentru cauz'a nostra propria.

Si daca comuna Caransebesului, a careia antistia a datu la lumina Votulu seu celu renuntau, votesece a vedé si rezultatulu practic'u a reincorporarii, — poftim'u a face o proba catu de mica. Numai 3 ani de dile se fie locutorii Caransebesului si a celorlu 14. Comune cetatieni egali cu locutorii din Carasiu, si eu sum convinsu deplina, ca cerculu Caransebesului nici caudu nu se va cere indereptu la graniti'a militara; astadi inse, candu tunurile si baionetele in totu minutulu stau gata pretotindenea in graniti'a militara, — se-mi forte domnii votanti dela Caransebesu; dar la plebisocitu granitariiloru nu m'asiu poté invol; caci me temu, ca plebisocitu granitariiloru ar dá de rusine chiar si spiritulu timpulu de-adi.

Cetiti domniloru Votanti si adresele de multamire, ce fosti granitarii din Zengg si Ivanies indreptare catre Maiestatea Sa ces. reg. pentru eliberarea loro de la graniti, si apoi, daca aveti dutezare, votati mai o adresa comunal'in contra reincorporarii!

Votati pentru libertate personala si nationala, dar nu baionete si subordinatiune militara.

Mihailu Besanu.

Mehadia, novembre v.

(Unu daru bisericiei. Dorintia d'a sacrificia pentru scóle): D. Ioané Tepenagu, agentu la prim'a societate a corabiiloru aburöse din Austria, retornandu in patria dupa indepartare de 22 de ani, si vedindu trist'a stare a bisericii nostre, i-a daruitu 1000 fl. v. a., care suma s'a si predatu comunei bis. in 91. c.

Prezinti acesti bravu barbatu daru bisericiei, asti si alti locutori au prontitudinea de a sacrificá — dupa potint'a loro — in favorea scólei. Adeca noi din regimentulu romano-banalicu dorim'u, precum se scie, se infintiamu unu gimnasiu seu o scóla reala. Nisuintiele noastre de pana acum'a in asta privintia remasera mai a nemieca, caci dd. oficiri nu ni dau spriginu destulu din partea loro. Am mai afirmatu odata acest'a, si mi-a replicatu unu domniu din Almaju in str. 71 alu „Alb.“, prindindu-se a scusa pe d. majoru Seracinu. Ei dle almajene! Sciti ca atunci candu voira oficirii se infintieze o scóla de cadeti: delocu se infintia. Asti a si acum cu gimnasiulu seu scóla reala: indata ce vor voi dumeloru respicatu, delocu se va infintia. Spune-le se nu se téma ca dora am tinde se alungam'u limb'a nemiéseca, ci din contra dorim'u s-ei facem'u cathedra si in scól'a spre a careia infintiare nisuim'u. Apoi ce scuzezi pe d. majoru Seracinu, ca dora nu e dsa singuru de vina la tóte?!

Unu Granitariu.

Torontalu, novembre.

(In cauz'a scóloru) In cottulu nostru anca nu s'a deminitu inspectoru scólaru, dar conducatori cottulu au recomandatu pre unu deachistu slavu, ma si o deputatiune s'a dusu la ministeriu pentru acestu domnu.

DSa, in buna sperantia, a si inceputu a impart' posturi si rôle, — se intielege ca-su totu promissuni góle; vunde pelea ursulu, pre candu ursulu nu e anca prinsu. Descifintu si da truda a dobandi pe partisianii scóloru confesionale, caci aceste scóle dupa a dsale parere — oficiala, in spe — nu corespundu educatiunei, oi o impedece.

Diariulu serbescu „Zastava“ a trasu atentiunea consistóriloru serbesci la pasii unoru asemena, agitatori, bajtgatei. Si noi tragemu atentiunea consistóriloru nostre, vrem'u ca scólele nostre confesionale se romana ale nostre, sub autonomia bisericii nostre si conduse de statutulu nostru organicu. Nu ni trebuie scu scóli magiarisatorie. Era déca cutarele preotu, carele de dupa missiunea sa trebuie se apere avorea bisericéseca adéca si scóla confesionala, ar alunece se dec manu guvernului in

contra scóloru bisericii, buna óra cum se intempla la Aradu, atunci unulu ca acel'a se fie silitu a se dechiará: caci la duoi domni deodatu nu póte servi.

Carasiu, 30 Noemvre.

(Despre alegerea de protopopu in Dobr'a din Transilvania) se respandescu faime felurite pana pre aici pre la noi. Mi-am datu truda se me informu catu de bine, caci casulu este pre interesantu in viet'a statutulu Organicu. Éca pra scurtu acest'a istoria:

Dupa mórtéa protopopulu Nicolae de Craicnicu devenindu protopopiatulu in veduvia, consistoriulu archidiecesanu a purcesu intru intielesulu statutulu org., denumindu unu administratore pana la alegerea protopopulu, éra apoi facendu-se pregatirile necesarie a medilocu intrunirea unui sinodu protopresviteralu ca se si aléga protopopu pentru scaunulu veduvitu. Comisariu consistorialu acestui sinodu fu protopopulu Deveu.

Candidatul, Dobreniloru, a unu fiu alu repausatulu prtpu, tineru, de 21 de ani, carele si-a facutu studiile in fuga mare; mai multe clase câte intr' unu anu — sciti ce va se dica acest'a! Alegatorii din prtpiatu inse cunoscunalt'a missiune a unui prtpu, si nu vreu se puna atata sarcina pre umérii unui tineru carele n'a avutu anca ocaziune neci a si dovedi capacitatea neci a culege esperintie.

Astu-feliu se nascu conflictulu între alegatorii dobreni si între cei din prtpiatu.

Dobrenii, temendu-se ca nu vor isbuti, pretindu ca densii mai antaiu se si aléga pe paroculu, éra apoi cerculu pe protopopulu celu vre. Actulu alegerii de prtpu, dobrenii lu sciura impedece, trimitendu consistoriulu protestu.

Cum de se cugeta dobrenii de unu asemenea candidatu? Asti ca tinerulu o inprudu cu ómenii cei mai de influintia in orasiu. Aceestia apoi dicu ca statutu de statutu, dar dsa mi consangenu. Intra-deveru dumeloru laudau forte statutulu, — dar mai nainte pana ce nu se ópunea intereseloru loro private.

Ce vor face acum la rondulu loro Pre Santiele de la Sibiu? Noi speram'u multu bine, dest' audim'u numai rele si de acolo, buna óra acum'a intielegem'u ca s'a primitu in teologia unu tineru din A. (tractulu Ilie), fora se aiba ceva sciintia pregatitoria.

Aradu, 3 decembre n.

(Despre limb'a si literatur'a romana in arhigimnasiulu de aici) s'a facutu vorba si in Nr. 83 alu „Alb.“, constatandu-se cu durere a danca negligint'a dlui B., a profesorulu de acum'a. Estimpu, in adeveru, dsa umbla mai regulatu la prelegeri, dar nu esplicanemica. Cea mai mare parte a studintiloru, nu e in stare se ti decline o vorba románéseca.

In clas'a a 7. si in a 8. propune studiulu literaturii, vreu se dicu ilu dicta. Dar ce studiu? Singuratecele sentintie sunt atatu de intortocate, in catu dsa numai anevoia lu póte dictá, éra studintii — se intielege — ilu precepu si mai anevoia seu defeliu nu. Am dá cu socotela ca e studiulu protopapinteli Noe de candu cu potopulu, l'a scapatu in barca, — inse intru inventariulu ce ni-a transmisu Moise profetulu despre cele scapate prin imbarcare, nu se pomenesce de studiulu profesorulu nostru. (Ve rogámu se cercati a ni trimite unu fragmentu din acestu studiu minunatu. Red.)

Zelu la propunere n'are. Cum dara se inspire tineriloru zelu la studiare?

Mai anu prorocia „Sperantia“ ca estimpu ni se va propune si limb'a italiana, din a careia gramatica si sintasse am profitá in favorea limbii nostre. Dar acum neci poména de italiana. Nu se prinda „Sper.“ a proroci, caci éca o dá de golu!

Fora cunoscintie despre o cultura si literatur'a nationala, cum se potemu noi ajunge luptatori intru aperarea esistintiei nationala? Sermana natiune, de contezi pre noi, rea sórte te accepta!

Am dori o societate de lectura, se formam'u spiritulu tineriloru, ca se nu ésa-mane poi. mane nisce renegati. Dar n'avemu cine se ne

conduca a medilocu incuviintiarea superioriloru, fora de carea nu se póte.

Ne-am mai plange daca am sci ca ne asculta cineva, inse ne tememu ca si acum'a casu de alta data: batemu tóca la urechile surdulu.

Salviu Julianu.

Pancota, 15 noemvre v.

(Introducerea Statutului Organicu). Sinodulu parochialu s'a constituitu in 2 nov., sub conducerea dlui Nicolae Beldea adm. prot. — Solenitatea, de la chiamarea S. Spiritu pana in fine, a decursu in cea mai buna ordine si intre salve de trescuri. Presiedinte sinodulu e d. Vasiliu Boitoru barbatu in etate de 76 de ani. Comitetulu parochialu consta din 20 de membri; si-a alesu de presiedinte pre

Isaia Fauru, parocu.

Cursurile la bur'sa de Viena.

(Dupa inscintiarea telegrafica din 7 Decemvre.)

Impru. de statu convertatu cu 5 % 60. — Impru. nationalu 70. — Actiunile de creditu 256.25; — sortiriile din 1860: 96.80; sortiriile din 1864: 119.25; Oblegatiunile desarsarinii de pamentu, cele ung. 79.85; banaticé 78.50; transilv. 75.50 bucovin. 73.50 argintulu 122.50; galbenii 5.85; napoleonii 9.91.

Concursu.

Pentru vacant'a parochia gr. or. din Scasiu, cottulu Carasiulu, protopresviteratulu Oravitiei, cu emuluminte de 1 sesiune de 32 pigere pamentu si venitele stolari. Terminulu se prelungesce pana la 1. Dec. v. pana la carele doritorii de a concurge se si tramita suplicele conformu statutulu org. catra subsemnatulu comitetu.

Cu scirea dlui protopopu tractualu, Jonu Tataru m. p. Presied.

Comitetulu paroch.

Concursu

Se publica pentru parochia vacanta Toboliu din protopresbiteratulu Oradii-Mari, care sta din 180 numere de case, de la fiecare o vica de bucate, dotata cu o sesiune de pamentu si veniturile stolare. —

Recurentii au de a-si tramite recursurile sale instruate conform prescrijeloru „Statutului“ pana in 14 26 Decembre, catra protopresbiterulu Oradii-Mari.

Datu in Toboliu la 12 24 Noembre 1869.

(3-3) (4)

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea: Simionu Bic'a m. p. protop. tract. a. Oradii-M.

Concursu.

Pe parochia vacanta din Mosinitia, in diestrata cu emulumintele: una casa parochiala, una sesiune de pamentu, stola de la 118 numere, si biru de 44 chible de grau, se deschide Concursu pana in 20 Decembre a. c., pana candu doritorii de a ocupa acéta parochia sunt avisati recursurile loro, provediute cu atestatulu consistoriulu despre calificatiunea loro de a imbraca postulu preotiescu, adre-sande catra sinodulu parochialu din Mosinitia, a le substerne distriptualulu D. Protopresviteru a Temisiorii.

Din siedint'a Comitetulu par. tienuta in Mosinitia, in 16 Noembre 1869.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea:

Mel. Dreghiciu, m. p.

(1) (3-3)

protop.

Concursu

Se publica prin acest'a pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scól'a confesionala din Comuna romana Ususeu in comitatulu Temisului, protopopiatulu Lipovei.

Emulumintele sunt: bani 105 fl. v. a.; pamentu aratoriu 2 jugere si totu

atat'a livada, ér gradina 3/4 de jugeru; deputatu: 24 meti de cucurudiu, 50 pundi de sare, 80 de clisa (slanina), 15 de lumini si 12 stengení da lemne.

Doritorii d'a competi vor avé se-si tramita catra subscrisulu Comitetu suplicele instruite conformu §-lui 13, art. I. din Stat. org. si prescripteloru legei pentru scóle din an. 1868, in timpu de patru septemani dela prim'a publicare in „Albina.“ Ususeu, in 11 Noemvre 1869.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea Ioane Tieranu, (3-3) Protopopulu Lipovei.

Concursu.

Devenindu veduvita Parochia gr. res. din Comuna Pojoga Protopresviteratulu Lipovei, Eparchia Aradului, subscrisulu comitetu parochiale, in intielesulu §. 23. punct. 5 escrie concursu pentru ocuparea acestei parochii. Doritorii de a ocupa acéta Parochia, au se fie romani de relega gr. res. si provediuti cu documinte despre absolvarea celu putienu a gimnasiulu inferioru, teologi absoluti, ca 3. ori 4. ani au functionatu ca Invetiatoriu, si in fine provediuti cu Testimnoiu despre depunerea esamenulu, ca sunt apti de trept'a preotiesca conformu §. 13. a statutulu organicu.

Concursule debue a fi timbrate, si a le asterne scaunulu Protopresviteratulu in Lipov'a pana in finea lunei lui Noemvrie.

Pojoga, 12. Noem. 1869.

Comitetulu Parochialu.

Cu scirea mea:

Ioane Tieranu m. p. protopopu.

(5) (3-3)

Concursu

Pentru vacant'a parochia din comuna Bojeiu, protopresbiteratulu Luncei, care sta din 65 numere de case, fiindu dotata cu semanatura de 8 cubule, birulu preotiescu, si veniturile stolare.

Aspiratorii la acestu postu, sunt avisati a substerne recursurile loro instruate conformu „Statutului“ — in terminu de 20 dile, catra protopresbiterulu tractualu a Luncei.

Bojeiu 15 Noembre 1869.

Comitetulu parochialu. Cu scirea si invoierea mea:

Gavriilu Netcu m. p.

protopresb. Luncei.

(2-3) (6)

Concursu.

Poftindu-se unu capelanu langa parochulu din comuna Madarasu, protopr. Oradii Mari, prin acest'a se deschide concursu pentru acestu postu, care e dotatu cu o 1/2 sesiune pamentu, birulu dela (cate? Red.) case, si veniturile stolare.

Doritorii de a concurge, vor avé a-si tramite recursurile instruate conform „Statutului“ — catra Comitetulu parochialu din Madarasu, posta ultima N. Szalonta, in terminu de 20 dile de la prima publicare. Madarasu 16 Noemvre 1869.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea: Simionu Bic'a m. p. protopresbiterulu Oradii M.

(2-3) (7)

Concursu.

Se publica pentru parochia vacanta Santelecu, din protopresbiteratulu Oradii Mari, care sta din 110 numere de case, avendu de la tóta cas'a o vica de bucate, fiindu dotata cu 1/2 sesiune pamentu si veniturile stolare.

Doritorii de a recurge, au de a-si tramite recursurile instruate in intielesulu „Statutului Organicu“ pana la 13 Decembre catra protopresbiterulu Oradii-Mari. Santelecu la 6 18 Noembre 1869.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoierea mea: Simeonu Bic'a m. p. protop. Oradii-M.

(3-3) (3)